

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

Z BIOLOGII

W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM W BOGUCICACH

Obowiązuje od 1 września 2023r.

Ogólne zasady oceniania uczniów

1. Nauczanie biologii odbywa się zgodnie z programem edukacyjnym wydawnictwa Nowej Ery, pt.: „*Program nauczania biologii w klasach 5 – 8 szkoły podstawowej. Puls życia*”, zgodnego z obowiązującą podstawą programową.
2. Program realizowany jest tygodniowo w kolejnych klasach w ciągu: w kl. V – 1 godz./tyg., w kl. VI – 1 godz./tyg., w kl. VII – 2 godz./tyg., w kl. VIII – 1 godz./tyg.
3. Przedmiotowy system oceniania z biologii ma na celu:
  - o kształtowanie postaw i zachowań pożądaných społecznie i posługiwanie się nimi we własnych działaniach,
  - o przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć,
  - o motywowanie ucznia do dalszej pracy,
  - o pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
  - o dostarczenie rodzicom (opiekunom prawnym), także nauczycielom i dyrektorowi szkoły informacji o efektywności procesu nauczania i uczenia się, wkładzie pracy uczniów nad własnym rozwojem oraz o postępach uczniów w nauce,
  - o umożliwienie nauczycielom ustawicznego doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
4. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne uczniów w następujących obszarach: wiedza i jej stosowanie w praktyce, kształcone umiejętności oraz aktywność i zaangażowanie w praktyce.
5. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów ma służyć monitorowaniu pracy ucznia, rozpoznawaniu poziomu umiejętności i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości z biologii w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanego programu nauczania oraz formułowaniu oceny.
6. Nie ocenia się ucznia:
  - o w klasach V – VIII w pierwszym tygodniu września,
  - o do trzech dni po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole (min. tygodniowej),
  - o w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych zdarzeń losowych.

7. Uczeń ma prawo raz w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez negatywnych skutków w przypadku jednej godziny tygodniowo, a w przypadku dwóch godzin tygodniowo ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji dwa razy w ciągu semestru. Zgłoszenie musi odbyć się przed rozpoczęciem lekcji. Nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym wpisując datę zaistnienia zdarzenia.

Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.

Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy brak zeszytu, ćwiczeniówki, brak pomocy potrzebnych do lekcji oraz gotowość do odpowiedzi.

8. Prace klasowe, kartkówki mają być zapisane wyłącznie długopisem niezmywalnym, nie wolno używać korektora.

9. Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania,
- posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym specjalistycznej, specyficznych trudnościach w uczeniu się,
- objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanej przez nauczycieli i specjalistów w szkole.

Kryteria oceniania poszczególnych form aktywności.

- W ocenianiu bieżącym stosuje się następujące formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:
- **prace pisemne:**
- **sprawdziany (klasówki)** obejmują większą partię materiału określoną przez nauczyciela, najczęściej po ukończeniu działu programowego; sprawdziany są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem,
- **kartkówki dotyczące materiału z 2 – 3 ostatnich tematów**, zapowiadane,
- **kartkówki z ostatniej lekcji – niezapowiedziane**
- **praca i aktywność na lekcji,**
- **odpowiedzi ustne,**
- **wyniki pracy grupowej,**
- **prace długoterminowe** np. hodowle, obserwacje przyrodnicze, referaty, prezentacje multimedialne, zielniki, plakaty,
- **aktywność poza lekcyjna** np. osiągnięcia w konkursach, akcjach charytatywnych, proekologicznych.

- Oceny są jawne dla uczniów i ich rodziców (opiekunów prawnych).
- Każdą ocenę z pisemnych i ustnych form sprawdzania umiejętności lub wiadomości ucznia wpisuje się do dziennika elektronicznego .
- Sprawdzone i ocenione prace kontrolne i inne formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów przedstawiane są do wglądu uczniom na zajęciach dydaktycznych.
- Rodzice (prawni opiekunowie) mają możliwość wglądu w pisemne prace swoich dzieci:
  - w czasie indywidualnych spotkań z nauczycielem przedmiotu,
  - na zebraniach ogólnych.
- Uczniowie i ich rodzice są na bieżąco informowani o postępach edukacyjnych, poprzez:
  - informację ustną,
  - wpisy do zeszytu przedmiotowego,
  - wpisy do dziennika elektronicznego.
- Nauczyciel uzasadnia każdą bieżącą ocenę szkolną:
  - oceny z ustnych i pisemnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel uzasadnia ustnie w obecności klasy wskazując dobrze opanowaną wiedzę lub sprawdzaną umiejętność, braki w nich oraz przekazuje zalecenia do uzupełnienia braków.
- W ocenach cząstkowych dopuszcza się stosowanie znaku „+” i „-” przy ocenie. Nauczyciel może te znaki stosować również jako sposób oceny pracy ucznia: zebranie czterech znaków „+” daje ocenę bardzo dobrą, zebranie czterech znaków „-”daje ocenę niedostateczną.
- Dopuszcza się stosowanie skrótów w dzienniku: np. – nieprzygotowany, nb. – nieobecny
- Brak uczniowskiego wyposażenia (np. zeszytu, podręcznika, zeszytu ćwiczeń, przyborów, itp.) może wpłynąć na ocenę pracy ucznia w sytuacjach uporczywie powtarzających się, zależnych od ucznia, a uniemożliwiających prowadzenie procesu nauczania i uczenia się.
- Na ocenę osiągnięć ucznia nie ma wpływu jego zachowanie, wygląd, światopogląd, status społeczny i wcześniejsze osiągnięcia ucznia.
- **Obowiązują następujące zasady przeprowadzania prac pisemnych:**
  - nauczyciel ustala termin sprawdzianu z tygodniowym wyprzedzeniem,
  - sprawdzian poprzedza powtórzenie i utrwalenie wiadomości,

- sprawdzian zwykle będzie trwał 1 godzinę lekcyjną, a kartkówka do 20 minut,
  - uczniowie znają zakres sprawdzanej wiedzy i umiejętności oraz kryteria oceniania
  - nauczyciel ma 14 dni na sprawdzenie, ocenę sprawdzianu,
  - nauczyciel omawia i poprawia błędy uczniów na sprawdzianie wspólnie z uczniami na zajęciach edukacyjnych, a ocenę wpisuje do dziennika elektronicznego,
  - jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu musi wykazać się wiadomościami i umiejętnościami zawartymi na sprawdzianie w formie ustalonej z nauczycielem,
  - jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu, powinien to zrobić w terminie ustalonym z nauczycielem do dwóch tygodnie od powrotu do szkoły, jeżeli tego nie uczyni otrzymuje ocenę niedostateczną.
  - uczeń może poprawić ocenę z prac pisemnych: ze sprawdzianów i kartkówek z trzech tematów,
  - poprawa powinna odbyć się w ciągu dwóch tygodni od oddania i omówienia pracy w terminie ustalonym wspólnie z nauczycielem,
  - ocena otrzymana za poprawianą pracę pisemną wpisana jest jako kolejna do dziennika, do wystawienia oceny na semestr obie są równorzędne,
  - uczeń nie może poprawiać ocen z kartkówek z jednego tematu lekcji, odpowiedzi ustnych oraz z innych form oceniania ucznia,
  - prace pisemne przechowuje nauczyciel przedmiotu do końca zajęć edukacyjnych w danym roku szkolnym.
-
- Przy ocenianiu prac pisemnych nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:
  - Prace klasowe, sprawdziany będą oceniane w sposób punktowy, a następnie punkty będą przeliczane na oceny według skali:
    - 29% i poniżej możliwych do uzyskania punktów –niedostateczny
    - 30%-49% –dopuszczający
    - 50%-74% –dostateczny
    - 75%-90% –dobry
    - 91%- 99 % –bardzo dobry
    - 100% –celujący.
  - Kartkówka jest oceniana w skali punktowej, a liczba punktów jest przeliczana na oceny według skali:
    - 29% i poniżej możliwych do uzyskania punktów –niedostateczny
    - 30%-49% –dopuszczający
    - 50%-74% –dostateczny
    - 75%-90% –dobry
    - 91%- 100% –bardzo dobry
  - **Aktywność i praca ucznia na lekcji** są oceniane, zależnie od ich charakteru, za pomocą plusów i minusów.

- Plus uczeń może uzyskać m. in. za samodzielne wykonanie krótkiej pracy na lekcji, krótką prawidłową odpowiedź ustną, aktywną pracę w grupie, pomoc koleżeńską na lekcji przy rozwiązywaniu problemu, przygotowanie do lekcji. Za uzyskanie 4 plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą z kategorii aktywność.
- Minus uczeń może uzyskać m. in. za krótką nieprawidłową odpowiedź ustną. Za uzyskanie 4 minusów uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną z kategorii wiadomości podstawowe.
- Sposób przeliczania plusów i minusów na oceny jest zgodny z umową między nauczycielem.
- **Odpowiedź ustna** obejmuje zakres programowy aktualnie realizowanego działu. Oceniając odpowiedź ustną, nauczyciel bierze pod uwagę:
  - zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem,
  - prawidłowe posługiwanie się pojęciami,
  - zawartość merytoryczną wypowiedzi,
  - sposób formułowania wypowiedzi.
- Prace dodatkowe obejmują dodatkowe zadania dla zainteresowanych uczniów, prace wykonane indywidualnie lub zespołowo, wykonanie pomocy naukowych, prezentacji. Oceniając ten rodzaj pracy nauczyciel bierze pod uwagę m. in. :
  - wartość merytoryczną pracy,
  - estetykę wykonania,
  - wkład pracy ucznia,
  - sposób prezentacji,
  - oryginalność i pomysłowość pracy.
- **Szczególne osiągnięcia** uczniów, w tym sukcesy w konkursach przedmiotowych, szkolnych i międzyszkolnych, są oceniane zgodnie z zasadami WZO.

Szczególne kryteria na poszczególne oceny

W procesie oceniania obowiązuje zasada kumulowania wymagań – ocenę wyższą może uzyskać uczeń, który spełnia wszystkie wymagania związane z ocenami niższymi:

- **stopień celujący** otrzymuje uczeń, który:
  - opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie oraz posługuje się zdobytymi wiadomościami w sytuacjach nietypowych,
  - samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe,
  - uzyskał tytuł laureata lub finalisty wojewódzkiego konkursu przedmiotowego,
  - osiąga sukcesy w różnych konkursach przedmiotowych szkolnych i pozaszkolnych,
- **stopień bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:
  - opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie oraz sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
  - rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne objęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- **stopień dobry** otrzymuje uczeń, który:
  - nie opanował w pełni wiadomości określonych w programie nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania ujęte w podstawie programowej przedmiotu,
  - poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne;
- **stopień dostateczny** otrzymuje uczeń, który:
  - opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie treści zawartych w podstawie programowej,
  - rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności,
- **stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który:
  - ma trudności z opanowaniem zagadnień ujętych w podstawie programowej, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki (z wyjątkiem uczniów klas programowo najwyższych),
  - rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o niewielkim stopniu trudności;
- **stopień niedostateczny** otrzymuje uczeń, który:
  - nie opanował wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu (nie dotyczy klas programowo najwyższych),
  - nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności.

Dostosowanie Przedmiotowych Zasad Oceniania do możliwości uczniów ze specjalnymi i specyficznymi wymaganiami edukacyjnymi.

Należy dostosować wymagania edukacyjne oraz formy i metody pracy w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe w zależności od indywidualnych potrzeb, oraz zaleceń poradni zawartych w orzeczeniu lub opinii. Uczniowie ci mają prawo do:

- wydłużonego czasu pracy,
- obniżonego progu punktacji w pracach pisemnych,
- mniejszej ilości zadań,
- indywidualnej pomocy nauczyciela na zajęciach i w trakcie pisania pracy,
- innych kryteriów oceny przy sprawdzaniu zadań otwartych.

Kryteria wystawiania oceny po I semestrze oraz na koniec roku szkolnego.

- Klasyfikowanie śródroczne przeprowadza się na koniec I okresu, a roczne na koniec zajęć edukacyjnych w danej klasie.
- Ocena wystawiana na koniec drugiego okresu jest oceną roczną, uwzględniającą osiągnięcia ucznia z obu okresów.
- Ocena semestralna wynika z ocen bieżących, ale nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych.
- Oceny klasyfikacyjne z przedmiotu ustala nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne w klasie na podstawie systematycznej oceny pracy uczniów z uwzględnieniem ocen bieżących.